

## **License Information**

**Study Notes (Biblica)** (Swahili) is based on: Biblica Study Notes, [Biblica Inc.](#), 2023, which is licensed under a [CC BY-SA 4.0 license](#).

This PDF version is provided under the same license.

## Study Notes (Biblica)

### 2 Wafalme 1:1–8:15

Hadithi ya Israeli iliyoandikwa katika 1 Wafalme inaendelea katika 2 Wafalme.

Taifa la Israeli lilikuwa limegawanywa katika ufalme wa kaskazini na ufalme wa kusini. Ufalme wa kaskazini uliitwa Israeli na ufalme wa kusini uliitwa Yuda.

Kwenye ufalme wa kaskazini, Eliya alizungumza ujumbe kutoka kwa Mungu dhidi ya Mfalme Ahazia. Wote Ahazia na Yoram waliabudu miungu ya uongo kama Yeroboamu na Ahabu walivyofanya.

Kabla ya Mungu kumchukua Eliya kwenda mbinguni, Elisha aliomba sehemu mara mbili ya roho ya Eliya. Elisha hakuwa akiongea kuhusu sehemu ya kiroho ya Eliya. Alikuwa akiongea kuhusu nguvu za Roho Mtakatifu katika maisha na kazi ya Eliya. Hivi ndivyo Elisha alivyodhihirisha kwamba alitaka kumtumikia Mungu kama nabii mwaminifu.

Kama Eliya, Elisha aliwahudumia familia nchini Israeli na kuhudumia makundi ya manabii. Pia aliwahudumia viongozi wa Israeli na wa mataifa mengine. Elisha alimsaidia mwanamke kutoka Shunemu na mwanawe na ardhi yake. Aliwasaidia manabii na matatizo kama deni, vitu vilivyopotea na kuwa na chakula cha kutosha. Aliwasaidia wanajeshi na maafisa kutoka Aramu. Mungu alifanya miujiza mingi kupitia Elisha. Moja ya miujiza hii ilikuwa kumponya Naamani ugonjwa wa ngozi. Hii ilimwonyesha Naamani kwamba Mungu wa Israeli ndiye Mungu wa kweli.

Mungu alimlinda Elisha kutoka kwa askari wa Aramu kwa kuwafanya vipofu. Kisha Elisha akawalinda askari wa Aramu. Elisha alimfanya mfalme wa Israeli kuwalisha askari badala ya kuwaua. Elisha alihuzunika sana alipotoa ujumbe kwa afisa wa Aramu aitwaye Hazaeli. Baadaye Hazaeli angefanya mambo mengi mabaya dhidi ya Waisraeli. Elisha alimtumikia mfalme wa Israeli kwa kumwonya mahali ambapo jeshi la Aramu lingenda kushambulia. Pia alimtumikia mfalme kwa kutabiri jinsi Mungu angewatunza Waisraeli.

Elisha alitabiri kuhusu hili wakati Joram, Yehoshafati na mfalme wa Edomu waliposhambulia Moabu. Mungu aliokoa majeshi

kwa kutuma maji jangwani. Elisha pia alitabiri wakati Waisraeli katika Samaria walipokuwa karibu kufa kwa njaa. Alifafanua kwamba Mungu angeokoa mji huo ifikapo asubuhi inayofuata. Mungu alifanya hivyo kwa kufanya jeshi la Aramu kusikia sauti ya magari ya vita na farasi. Sauti hiyo iliwaogopesha na wakakimbia.

Mungu alitumia magari ya vita na farasi waliotengenezwa kwa moto kumlinda Elisha. Hawa walikuwa viumbe wa kiroho na watu wangeweza kuwaona tu ikiwa Mungu aliwaruhusu. Walikuwa njia moja ambayo Mungu aliwatunza watu wake (watu wa Mungu).

### 2 Wafalme 8:16–10:36

Yoram na Ahazia walikuwa wafalme wa ufalme wa kusini ambao walioa wanawake kutoka familia ya Ahabu.

Hawa wafalme walifuata desturi za ibada mbaya za Ahabu. Mungu alileta hukumu dhidi ya Ahabu, Yezebeli na ukoo wa Ahabu.

Mungu alimtumia Yehu kuwaadhibu kwa matendo yao maovu na desturi zao za ibada mbaya. Yehu alihakikisha kwamba kila mtu katika familia ya Ahabu katika ufalme wa kaskazini aliuawa. Pia alihakikisha kwamba kila mtu aliyemsaidia Ahabu aliuawa. Hii ilitimiza unabii ambao Eliya alikuwa amesema dhidi ya Ahabu (1 Wafalme 21:21–22).

Jehu pia alihakikisha kwamba kila mtu aliyemwabudu Baal aliuawa. Hivi ndivyo Mungu alivyositisha matendo ya dhambi ya Omri na Ahabu. Wafalme hao walikuwa wameongoza ufalme wa kaskazini katika kumwabudu Baal badala ya Mungu.

Hata hivyo, Yehu hakumfuata Mungu kwa uaminifu. Aliendelea kufanya dhambi za Yeroboamu za kuabudu sanamu za ndama za chuma.

### 2 Wafalme 11:1–16:20

Athalia alikuwa anatoka katika familia ya Ahabu lakini hakuwa ameuawa na Yehu. Alitawala ufalme wa kusini hadi Yoashi alipokuwa na umri wa miaka saba.

Shangazi yake Yoashi, Yehosheba, na mjomba wake Yehoyada walimlinda Yoashi dhidi ya Athalia. Yehoyada alimfundisha Yoashi Sheria ya Mose.

Yehoyada alimuongoza mfalme na watu kujitoa tena kwa agano la Mlima Sinai.

Kwenye ufalme wa kaskazini, wafalme waliendelea kulinganishwa na Yeroboamu. Wafalme wengine wa Israeli walifanya dhambi za Yeroboamu za kuabudu miungu ya uongo. Hii ilijumuisha Yehoahazi, Yehoashi, Yeroboamu wa pili na Zekaria. Zekaria alikuwa mfalme wa mwisho katika ukoo wa Yehu.

Wakati Yehoashi alipokuwa mfalme, wafalme wa Aramu Hazaeli na Ben-Hadadi waliwatendea Waisraeli vibaya sana. Elisha alikuwa ametabiri kuhusu hili. Ingawa Yehoashi hakuwa mwaminifu kwa Mungu, Mungu alikuwa na huruma kwa Waisraeli. Elisha alimfanya Yehoashi kupiga mishale. Hii ilikuwa ishara ya jinsi Mungu angewaokoa Waisraeli. Yehoashi alihuzunika sana Elisha alipokufa.

Baadaye, wafalme Shalumu, Menahemu, Pekahia, Peka na Hoshea walitawala katika ufalme wa kaskazini. Wote walifanya maovu na kuabudu miungu ya uongo. Katika ufalme wa kusini, wafalme Yoashi, Amazia, Uzia na Yothamu walikuwa waaminifu kwa agano la Mungu. Lakini hakuna mfalme yeyote wa Yuda aliyemfuata Mungu kwa moyo wote kama Daudi alivyofanya.

Wakati Ahazi alipokuwa mfalme wa Yuda hakuwa anamfuata Mungu kabisa. Alifuata mifano ya ufalme wa kaskazini na ya makundi ya watu waliowazunguka. Ahazi hakuwa na imani kwamba Mungu angeilinda ufalme wa kusini. Badala yake, alimtegemea mfalme wa Ashuru. Hii ilimfanya Ahazi kufanya mabadiliko katika jinsi watu walivyomwabudu Mungu katika hekalu. Alifanya mabadiliko haya kumheshimu mfalme wa Ashuru na miungu ya uongo.

## 2 Wafalme 17:1-41

Ufalme wa kaskazini ulikuwa tayari umekumbana na laana nyingi za agano. Kwa sababu ya hili Waisraeli hawakuishi kwa usalama na uhakika. Kuna hadithi kuhusu hili kote katika 1 Wafalme na 2 Wafalme.

Ufalme wa kaskazini ulishambuliwa mara kwa mara. Kulikuwa na nyakati ambapo hapakuwa na mvua au chakula cha kutosha. Kulikuwa na nyakati ambapo watu walikuwa na njaa kiasi kwamba walikula hata watoto wao waliokufa. Miaka mingi mapema Mose alikuwa ameonya watu kuhusu mambo haya yote.

Mungu alituma manabii wengi kuwaonya wafalme na watu ili wamrudie. Manabii hawa walikuwa Eliya, Elisha, Ahiya na wengine wengi. Hata hivyo, watawala na watu wa ufalme wa kaskazini walikataa kumwabudu Mungu pekee. Walikataa kumwamini ili awape kila kitu walichohitaji. Walikataa kuishi kama ufalme wa makuhani na taifa takatifu.

Hatimaye, Mungu aliruhusu laana mbaya zaidi za agano kuwapata. Hili lilitokea katika miaka ya 723 na 722 Kabla ya Kristo (KK) wakati Hoshea alikuwa mfalme. Mfalme wa Ashuru alivamia ufalme wa kaskazini na kuteka Samaria. Waashuru waliwalazimisha Waisraeli wengi kuondoka katika nchi ambayo Mungu alikuwa ameahidi kumpa Abrahamu. Waashuru walileta makundi mengine ya watu kuishi Samaria badala yake.

Miaka mingi iliyopita Mungu aliwaamuru Waisraeli wafukuze Wakanani. Lakini sasa Waisraeli walifukuzwa kutoka katika nchi ambayo Mungu alikuwa amewapa. Walilazimishwa kuishi mbali sana. Hii ilitwa utumwa wa ufalme wa kaskazini.

## 2 Wafalme 18:1-20:21

Ufalme wa kaskazini ulienda uhamishoni wakati Hezekia alipokuwa mfalme wa ufalme wa kusini. Hezekia hakufuata mfano wa wafalme wa falme za kaskazini. Alifuata mfano wa Daudi wa kumwabudu Mungu pekee. Aliwaongoza watu wa ufalme wa kusini kufanya vivyo hivyo.

Wakati jeshi la Ashuru lilipozingira Yerusalemu, kamanda wa jeshi alimtania Mungu. Hezekia alimwomba nabii Isaya ushauri. Hezekia pia alimwamini Mungu. Aliomba (sala) kwa Mungu na kumwomba Mungu aokoe Yerusalemu. Hii ingeonyesha jeshi la Ashuru kwamba Mungu wa Israeli ndiye Mungu wa kweli na wa pekee.

Mungu aliahidi kuokoa Yerusalemu kutoka kwa Ashuru. Hivi ndivyo Mungu alivyodhihirisha kuwa mwaminifu kwa agano lake na Daudi. Hezekia aliugua. Isaya alitangaza kwamba angekufa. Hezekia aliomba tena na kulia mbele za Mungu. Mungu alimhurumia Hezekia na kumruhusu kuendelea kuishi.

Baada ya wajumbe wa Babeli kumtembelea Hezekia, Isaya alitangaza kile ambacho kingetokea baadaye. Babeli ingekuwa ufalme wenye nguvu. Ingesababisha shida kubwa kwa ufalme wa kusini.

## 2 Wafalme 21:1–23:25

Manase hakufuata mfano wa Hezekia. Alifanya mambo maovu zaidi kuliko mfalme yeyote wa Yuda kabla yake. Aliwaongoza watu kuabudu miungu ya uongo na kufuata desturi za Wakanaani ambazo Mungu alichukia. Hii ilijumuisha kutoa watoto kama sadaka.

Manase pia aliua watu wengi huko Yerusalemu. Kupitia manabii, Mungu alitangaza kwamba watu wake hawangeweza kuendelea kuishi katika nchi yao. Walikuwa wameifanya nchi kuwa najisi kwa matendo yao maovu. Hawakuwa wameishi kama ufalme wa makuhani na taifa takatifu. Kwa hiyo Mungu aliwaambia jinsi watakavyoadhibiwa kwa kuifanya nchi kuwa najisi.

Sehemu mbaya zaidi ya laana za agano ingekuwa kwa ufalme wa kusini. Yerusalemu na Yuda vingeharibiwa kama Samaria na ufalme wa kaskazini ulivyoharibiwa. Amoni alikuwa mfalme aliyefuata na alifuata mfano wa Manase. Yosia alitawala baada yake. Yosia hakufanya uovu kama Manase alivyofanya. Alifuata mfano wa Daudi.

Yosia alisikiliza wakati Kitabu cha Sheria kiliposomwa kwa sauti. Hii ilikuwa nakala ya Sheria ya Mose. Moyo wa Yosia ulikuwa mnyenyekevu na mpole kuelekea Mungu na sheria. Hii ilimpendeza Mungu. Nabii Hulda alitangaza kwamba Mungu hangeiruhusu Yuda kuharibiwa wakati Yosia alikuwa hai.

Yosia aliwaongoza watu kujitolea tena kutii agano la Mlima Sinai. Aliondoa kila kitu kilichohusiana na kuabudu miungu ya uongo. Hii ilijumuisha madhabahu na mahali pa juu.

Yosia pia aliwaongoza watu katika kusherehekea Sikukuu ya Pasaka. Alihakikisha kwamba Sheria ya Mose ilifuatiliwa katika Yuda.

## 2 Wafalme 23:26–25

Wakati Yosia alipokuwa mfalme, ufalme wa kusini ulitii Mungu. Hata hivyo, baada ya kifo chake hawakubaki waaminifu kwa agano la Mlima Sinai. Walikuwa wamejitolea kufanya mambo yaliyokwenda kinyume na kile ambacho Mungu alitaka. Wafalme Yehoahazi, Yehoyakimu, Yehoyakini na Sedekia waliiongoza taifa kufanya mambo maovu.

Hasira ya Mungu kwa mambo yote maovu ambayo watu wake walifanya ilikuwa kali sana. Kwa hivyo Mungu alileta hukumu dhidi ya ufalme wa kusini. Nebukadneza na jeshi la Babeli walikuwa chombo

cha Mungu. Mungu aliwatumia kuleta laana za agano juu ya Yuda. Hii ilitokea mwaka wa 587 na 586 Kabla Kristo (KK).

Wababeli walibomoa ukuta uliozunguka Yerusalemu. Walichoma moto jumba la mfalme na majengo mengi muhimu. Walichukua vitu vilivyotumika kumwabudu Mungu hekaluni. Na waliharibu kabisa hekalu. Mungu alikuwa amemwambia Solomoni kwamba hili lingetokea ikiwa wafalme wa Israeli wangeabudu miungu ya uongo (1 Wafalme 9:6–9).

Wababeli waliwalazimisha watu wengi wa Yuda na Yerusalemu kuondoka katika ardhi yao. Walichukuliwa kuishi Babeli. Hii iliitwa uhamisho wa ufalme wa kusini. Wale waliobaki Yuda hawakuishi kwa amani na utulivu. Kulikuwa na mapigano juu ya nani angekuwa kiongozi. Watu wengi walikimbia kwenda kuishi Misri.

Yehoyakini alikuwa mfalme pekee kutoka ukoo wa Daudi ambaye hakuwa amekufa au kuuawa. Alikuwa gerezani Babeli hadi mtawala baada ya Nebukadneza alipomwachilia huru.